KOMISJONI OTSUS,

10. juuli 2007,

riigiabi C 19/06 (ex NN 29/06) kohta, mida Sloveenia annab äriühingule Javor Pivka Lesna Industrija d.d

(teatavaks tehtud numbri K(2007) 3227 all)

(Ainult sloveenikeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2008/91/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 88 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud üles huvitatud isikuid esitama oma märkusi vastavalt eespool nimetatud sätetele, ([1])

ning arvestades järgmist:

I. MENETLUS

(1) 1. detsembril 2004 sai komisjon kaebuse väidetava abi kohta Sloveenia puidutöötlusfirmale Javor Pivka Lesna Industrija d.d. (edaspidi „Javor Pivka").

(2) Kaebus käsitles Javor Pivkale 27. mail 2004 Sloveenia valitsuse otsusega vastavalt Sloveenia raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antavat riigiabi reguleeriva seaduse artiklile 21 eraldatud rahalisi vahendeid. Samuti ilmnes, et komisjoni kõnealusest meetmest ei teavitatud, sest Sloveenia ministeeriumidevaheline riigiabi ekspertkomisjon kiitis selle heaks 23. aprillil 2004, s.t enne ühinemist. Kuid kuna abi andmise aeg tehakse kindlaks õiguslikult siduva õigusakti olemasolu alusel, millega riigi pädev asutus kinnitab riigiabi andmise, leidis komisjon, et kõnealune meede on uus abi, millest tuleks teavitada vastavalt EÜ asutamislepingu artiklile 88 ja millele tuleks anda sama lepingu artikli 87 kohaselt hinnang. ([2])

(3) Komisjon teavitas 16. mai 2006. aasta kirjaga Sloveeniat oma otsusest algatada seoses abiga EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikega 2 ette nähtud menetlus.

(4) Komisjoni menetluse algatamise otsus avaldati *Euroopa Liidu Teatajas*. ([3]) Komisjon kutsus huvitatud isikuid üles esitama oma märkusi riigiabi kohta.

(5) Komisjon ei saanud huvitatud isikutelt ühtegi märkust.

(6) Sloveenia esitas oma märkused 17. juuli 2006. aasta kirjas. 23. veebruari 2007. aasta (viitenumber D/50797) kirjaga nõudis komisjon lisateavet, mis esitati seejärel 23. aprillil 2007. Lisaks sellele kohtusid komisjoni talitused ja Sloveenia ametiasutused 28. juunil 2006.

II. ABI ÜKSIKASJALIK KIRJELDUS

1. Abisaaja

(7) Javor Pivka valmistab puidust pooltooteid ja mööblit. Kõnealune äriühing asub Pivka piirkonnas Sloveenias, mis on abikõlblik piirkond EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti a tähenduses. 2003. aastal oli äriühingul umbes 800 töötajat. Äriühingul on neli täisomanduses tütarettevõtjat.

(8) Äriühingu omandiline kuuluvus on jaotatud umbes 1 264 aktsionäri vahel: üheksale investeerimisühingule või muudele juriidilistele isikutele kuulub 60 % aktsiatest, ülejäänud 40 % on jaotatud 1 255 aktsionäri vahel, kellest igaühele kuulub kuni 1 %. ([4])

([1]) ELT C 194, 18.8.2006, lk 26.

([2]) Menetluse üksikasju kirjeldati menetluse algatamise otsuses (vt joonealune märkus 1) ja need kehtivad ka käesoleva otsuse puhul.

([3]) Vt joonealune märkus 1.

([4]) Numbrid 30. jaanuari 2004. aasta seisuga.

(9) Riigiabi andmisele eelnevatel aastatel sattus Javor Pivka rahalistesse raskustesse. Põhilised finants- ja tegevusnäitajad on toodud järgnevas tabelis:

Tabel 1

Javor Pivka finantsnäitajad

Näitaja (tuhandetes Sloveenia tolarites) (*)	2000	2001	2002	2003
Müügi netotulu	8 114 374	7 884 954	8 174 323	8 124 711
Valmistoodete ja lõpetamata toodangu varud	867 609	1 030 323	894 302	1 121 632
Tegevuse netotulemus	56 566	– 137 030	– 303 729	– 578 268
Kumulatiivne kasum/kahjum	56 566	– 80 464	– 384 193	– 962 461
Rahakäive	480 468	333 324	104 522	– 162 879

(*) Summade konverteerimine Sloveenia tolaritest eurodeks on vaid näitlik ja põhineb kursil 1 euro = 240 Sloveenia tolarit.

2. **Ümberkorralduskava**

(10) Raskuste ületamiseks esitas Javor Pivka majandusministeeriumile 2004. aasta aprillis ümberkorralduskava (2004–2008).

(11) Äriühing märkis, et tema raskused olid tingitud konkurentsivõime puudumisest arengumaade odavate tootjate importkauba ees tema tavapärastel eksporditurgudel (eelkõige Saksamaal ja USAs). Konkureerimiseks ja elujõulisuse taastamiseks selgitas Javor Pivka välja vajaduse suurendada tootlikkust tehnoloogia moderniseerimise ja kulude vähendamise kaudu ning muuta oma positsiooni suurema kasumiga niššides ja uutel geograafilistel turgudel.

(12) Seetõttu nähti ümberkorralduskavas ette järgmised meetmed:

(13) *Tehnoloogiline ümberkorraldamine*: see tõi kaasa aegunud seadmete ja tootmiskavade täieliku moderniseerimise. Eesmärgiks ei olnud võimsuse suurendamine, vaid tootlikkuse suurendamine ja kliendi nõudluse rahuldamine, esitledes uusi tooteid ja kohanedes ökoloogiliste tootmisstandarditega. Uued tootmisvahendid võimaldavad äriühingul liikuda pooltoodete juurest rohkem töödeldud toodete juurde, millel on kõrgem lisaväärtus (eelkõige vineeri käsitlevas kavas). Ümberkorralduskava kõnealuse osa kulud tuli tasuda järgmiselt: 50 % riigi tagatisega pangalaenudest ning ülejäänud 50 % Javor Pivka omavahenditest.

(14) *Tööjõu ümberkorraldamine*: kava kõnealuses osas nähti ette tööjõu vähendamine ligikaudu 100 inimese koondamise teel (õigusega koondamistasule) ja ülejäänud 700 inimesele väljaõppe andmine selleks, et nad saaksid kohandada oma oskusi ümberkorralduskava uutele nõudmistele.

(15) *Äristrateegia ülevaatamine*: ümberkorralduskava teine element oli kohaneda nõudluse muutumisega ja konkurentsiga äriühingu endistel turgudel, muutes oma positsiooni uutel, tulusamatel nišiturgudel ja sisenedes uutele turgudele (Venemaa, eelkõige mööbli puhul, ja Kagu-Euroopa). Toodete osas kavatses äriühing keskenduda rohkem töödeldud vineerile, ehitussektoris kasutatavale spetsiaalsele vineerile ning mööblisektoris eritoolidele haiglate, vanadekodude ja muude selliste asutuste jaoks.

(16) *Äriühingu struktuuri ümberkorraldamine*: elujõulisuse taastamine eeldab samuti mõningast äriühingu ümberkorraldamist (nt tütarettevõtjate ühinemine ning kulude jälgimise parandamine müügi, ostu ja rahastamisega seotud ärifunktsioonide tsentraliseerimise teel). Kõnealuste meetmete kulud pidi Javor Pivka kandma täielikult omavahenditest.

(17) *Rahaline ümberkorraldamine*: ebapiisav likviidsus tõi kaasa kasvavad kohustused ja suurenevad finantseerimiskulud. Rahalise ümberkorraldamise eesmärk oli kohandada äriühingu rahastamisallikaid ja tema tagasimaksegraafikuid tema praeguse ja pikaajalise maksevõime kindlustamiseks. Tegevused pidid keskenduma võla ümberajastamisele, intressi vähendamisele, tagasimaksetähtaegade pikendamisele ja põhiosa tagasimaksetähtaja pikenduse saamisele.

3. **Ümberkorralduskulud ja nende rahastamine**

(18) Järgnevalt esitatud tabel annab ülevaate ümberkorralduskulude rahastamise kohta: ([5])

Tabel 2

Ümberkorralduskulud ja nende rahastamine

Nõutavad rahalised vahendid (tuhandetes Sloveenia tolarites)	Omavahendid	Subsiidiumid	Tagatis	Kokku
Rahaline ümberkorraldamine	400 000	0	0	400 000
Turu ümberkorraldamine	496 000	0	0	496 000
Tehnoloogiline ümberkorraldamine	999 000	0	1 100 000	2 099 000
Tööjõu ümberkorraldamine	219 750	382 250	0	602 000
Organisatoorne ümberkorraldamine	4 900	0	0	4 900
Kokku	2 119 650	382 250	1 100 000	3 601 900

(19) Riigivahenditest antava toetuse põhielement on riigi tagatised, mis katavad laenusid summas 1 100 000 000 Sloveenia tolarit, mis on ette nähtud Javor Pivka tehnoloogilise ümberkorraldamise rahastamiseks. Lisatagatisena panid Sloveenia ametiasutused hüpoteegi Javor Pivkale kuuluvatele varadele väärtuses, mis vastab tagatistega kaetud summale, s.t 1 100 000 000 Sloveenia tolarit (ligikaudu 4 584 000 eurot).

(20) Lisaks anti riigiabi toetusena summas 382 250 000 Sloveenia tolarit (ligikaudu 1 592 000 eurot) tööjõu ümberkorraldamise kulude eest. Kõnealune riigiabi katab koondatud töötajate koondamistasu ja nende töötajate koolituskulud, kes jäetakse alles.

(21) Sloveenia tegi ettepaneku, et Javor Pivka annaks ümberkorraldamisele oma panuse summas 2 119 650 000 Sloveenia tolarit (ligikaudu 8 832 000 eurot), mis vastab 53,7 %-le kogukuludest.

4. **Turuolukord**

(22) Javor Pivka toodab järgmiseid tooteid, mille puhul tema turuosad ELis on järgmised (näitajad viitavad 2003. aastale ning CN-numbrid viitavad kaupade koondnomenklatuurile):

a) puitraketised betoneerimistöödeks (CN 4418 40): 3,91 %

b) vineer (CN 4412): 0,18 %

c) spoon (CN 4408): 0,22 %

d) puitkarkassiga istmed (CN 9401 61 + 9401 69 + 9401 90 30): 0,08 %

([5]) Menetluse käigus teatas Sloveenia, et rahalise ümberkorraldamise kulud jäid „ümberkorralduskavast väljapoole" ja need peaks Javor Pivka kandma saadud ärilaenudest, ilma igasugust riigiabi kaasamata. Sloveenia ei kandnud vastavat summat (400 000 000 Sloveenia tolarit) ümberkorralduskava kuludesse. Komisjon on siiski seisukohal, et rahaline ümberkorraldamine on ümberkorralduskava lahutamatu ja vajalik osa ning et sellest tulenevalt tuleks selle kulud kanda ümberkorralduskuludesse. Selle rahastamist (sel määral, mis on tagatud turutingimustel saadud laenudega ja ilma riigiabita) tuleb käsitleda Javor Pivka omapanusena. Selles tabelis, nagu ka ülejäänud otsuses, on komisjon kandnud kõnealused summad ümberkorralduskuludesse ja „omavahenditesse".

(23) 2003. aastal oli Javor Pivka koguturuosa oma tootevalikus EL 25 turul 0,21 %.

III. **EÜ ASUTAMISLEPINGU ARTIKLI 88 LÕIKE 2 KOHASE MENETLUSE ALGATAMISE PÕHJUSED**

(24) Nagu eelnevalt nimetatud, ei teatanud Sloveenia ametiasutused Javor Pivka kasuks võetud meetmetest. 16. mai 2006. aasta kirjas, millega algatati EÜ asutamislepingu artikli 88 lõike 2 kohane menetlus, selgitas komisjon üksikasjalikult, miks kõnealused meetmed oleksid uus abi, millest tuleks teatada EÜ asutamislepingu artikli 88 alusel ning mida tuleks hinnata EÜ asutamislepingu artikli 87 alusel.

(25) Lisaks avaldas komisjon kahtlust riigiabi ühisturuga kokkusobivuse osas ning eelkõige kokkusobivuse osas 1999. aasta raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antavat riigiabi käsitlevatele ühenduse suunistega ([6]) (edaspidi „suunised") järgmistel põhjustel:

a) Komisjon kahtles, kas Javor Pivka on kõlblik saama ümberkorraldamisabi suuniste alusel. Eelkõige pidas komisjon küsitavaks seda, kas nimetatud äriühing oli „raskustes" suuniste tähenduses, kuna tema 2003. aasta kehvad tegevusnäitajad oleks pigem erandlik juhtum kui osa suundumusest. Samuti ei olnud komisjon kindel, kas Javor Pivka kuulus suuremasse kontserni ja kas ta ei suutnud oma omanikelt saada vajalikke vahendeid.

b) Jäi ebaselgeks, kuidas äriühing pidi taastama oma pikaajalise elujõulisuse, kuna komisjon ei olnud esitanud piisavalt andmeid tulevase suutlikkuse hindamiseks ümberkorralduskava alusel.

c) Kompenseerivate meetmete puudumise põhjendamiseks ei tehtud ühtegi turuanalüüsi.

d) Samuti oli komisjonil kahtlusi, kas riigiabi oli vajaliku miinimumini piiratud abi, kuna ei oldud kindel, kas Javor Pivka oli teinud märkimisväärse omapanuse oma ümberkorralduskuludesse, ning oli ebaselge, kuidas tuli hankida omavahendid.

e) Lõpuks nõudis komisjon teavet kõikide muude abide kohta, mis anti Javor Pivkale 2004. aastal, selle kindlakstegemiseks, et ta ei olnud saanud varem päästmis- ja ümberkorraldamisabi, mistõttu võib ühekordse abi tingimus, mis on sätestatud suuniste punktides 48–51, takistada tal jälle sellise abi saamist.

([6]) Raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antavat riigiabi käsitlevad ühenduse suunised (EÜT C 288, 9.10.1999, lk 2).

IV. **SLOVEENIA MÄRKUSED**

(26) Ametlike menetluste käigus esitas Sloveenia järgmised märkused.

1. **Uus abi või enne ühinemist antud abi**

(27) Sloveenia nõudis, et abi andmise otsus, mis oli Sloveenia riigile siduv, võetaks vastu ministeeriumidevahelise ekspertkomisjoni pooldava arvamuse põhjal. Kuna kõnealune otsus võeti vastu 6. aprillil 2004, s.t enne Sloveenia ühinemist Euroopa Liiduga, ning kuna pärast ühinemist abi enam ei antud, leidis Sloveenia, et see oli enne ühinemist antud abi, mille suhtes ei kohaldata EÜ asutamislepingu artikli 87 ja artikli 88 lõike 3 sätteid.

2. **Abikõlblikkus**

2.1 *„Raskustes oleva" äriühingu mõiste*

(28) Sloveenia näitas, esitades muuhulgas eespool tabelis 1 toodud tegevusnäitajad, et Javor Pivkal olid mitmed raskustes oleva äriühingu tunnused ning et see ei olnud üksnes 2003. aasta erandlik juhtum, vaid suundumus, mida võis täheldada neljal aastal (2000–2003).

(29) Sellega seoses rõhutas Sloveenia, et Javor Pivka ei suutnud kõnealusel perioodil suurendada oma müügi netotulu. Tegevustulemus oli negatiivne kogu perioodi kestel, v.a 2000. aastal, ning kahjumid suurenesid aastatel 2001–2003. Jooksvad kahjumid 2003. aastal ulatusid äriühingu poole aktsiakapitali lähedale. Müügitulu, omakapital ja varad olid negatiivsed ning halvenesid jätkuvalt aastatel 2001–2003. Vaba rahavoog tegevustest langes perioodil ja oli negatiivne 2003. aastal. Kõnealune negatiivne suundumus kulmineerus sellega, et Javor Pivka oli tõsises pankrotiohus 2003. aastal.

2.2 *Javor Pivka omanikud*

(30) Sloveenia selgitas Javor Pivka omanike struktuuri, viidates Sloveenias pärast kommunistliku režiimi lõppu kohaldatud erastamismudeli eripäradele. Sloveenia kasutas erimõistet, et äriühingu kapitalil ei olnud äratuntavaid omanikke, ei era- ega riiklikke omanikke, vaid see oli „sotsiaalne kapital", mis kuulus üldiselt elanikele. Erastamisprotsessiga püüti muuta kõnealune abstraktne mõiste selgemateks omandi struktuurideks elanikele jagatud omanditunnistuste abil. Kõnealuseid tunnistusi saab vahetada endiste „sotsiaalsete" äriühingute aktsiate vastu.

(31) Kõnealuses protsessis oli oluline roll nn volitatud investeeringuühingutel (tuntud akronüümi PID järgi) ning haldusühingutel (DZU), mis loodi selleks, et erainvestoritel oleks võimalik oma tunnistused ühendada. PIDid muutsid need seejärel erinevate erastatud äriühingute aktsiateks, samal ajal kui üksikud investorid said vastu pigem PIDi kui otse erastatud äriühingute aktsiaid (PID tegutses teataval määral investeerimisfondina).

(32) PIDidel ei olnud siiski vabalt kättesaadavaid vahendeid (nende investeeringute vääringuks olid tunnistused) ning neil puudusid professionaalsed oskused ja kogemus osaleda aktiivselt äriühingu üldjuhtimises. Selle tulemusena on nad passiivsed omanikud, kes võtavad vähe või üldse mitte osa neile kuuluvate äriühingute juhtimisest.

(33) Sellised passiivsed investorid moodustavad suure osa Javor Pivka omanikest (umbes 44 % aktsiakapitalist). Neil ei ole värsket kapitali, mida äriühingusse investeerida. Kui ümberkorralduskava loodi, kutsuti kõiki institutsioonilisi omanikke üles osalema refinantseerimises, kuid ükski neist ei reageerinud. Ülejäänud 40 % aktsiakapitalist on jaotatud 1 255 väikeaktsionäri vahel, nii et vähemalt 80 % Javor Pivka omandist ei juhita aktiivselt.

3. **Elujõulisuse taastamine**

(34) Selles osas selgitas Sloveenia, et ümberkorralduskavasse lisatud turuanalüüsid, äriühingu eri segmentide müügiprognoosid ja turu-uuringud on aluseks prognoosidele Javor Pivka ümberkorralduskava kohase suutlikkuse ja sellest tuleneva elujõulisuse taastamise kohta.

(35) Kõnealuste prognooside usaldusväärsuse tõendamiseks esitas Sloveenia veel lisateavet. Eelkõige põhjendas Sloveenia prognooside aluseks olevaid teabeallikaid ja esitas müügiprognoosid aastateks 2004–2006 äriühingu tootevalikus olevate konkreetsete toodete kaupa.

4. **Kompenseerivad meetmed**

(36) Selles osas väitis Sloveenia, et kompenseerivad meetmed ei olnud vajalikud, kuna Javor Pivka tähtsusetut turuosa silmas pidades puudus põhjendamatu konkurentsimoonutus. Lisaks sellele väitis Sloveenia, et kompenseerivate meetmete vajadust tuleb hinnata, võttes nõuetekohaselt arvesse asjaolu, et Javor Pivka asub piirkonnas, mis on piirkondliku abi kõlblik vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktile a (vt suuniste punkt 54).

5. **Omapanus**

(37) Sloveenia kirjeldas Javor Pivka omapanuste allikaid, nagu on esitatud käesoleva otsuse lõikes 18 olevas tabelis. Vahendid tuli hankida järgmistest allikatest: varade loovutamine (finants- ja kinnisvara) pidi andma 958 427 170 Sloveenia tolarit; ülejäänud 900 000 000 Sloveenia tolarit oleks tulnud turutingimustel saadud pangalaenudest, riigiabi toeta; ülejäänud oleks saadud varade „kulumi ja amortisatsiooni" kaudu (oodatav summa oleks kokku 1 111 786 000 Sloveenia tolarit aastatel 2004–2006).

6. **Muu abi**

(38) Lõpuks teatas Sloveenia selles osas komisjonile, et Javor Pivka oli saanud riigiabi energiasäästu meetmete jaoks. Abi anti taastuvate energiaallikate, säästva energiakasutuse ning soojuse ja elektri koostootmise edendamise kava alusel. Abi anti 1. septembril 2003 ja maksti välja 19. veebruaril 2004. Kõnealuse teabe õigsust kinnitasid dokumendid.

V. **ABI HINDAMINE**

1. **Riigiabi olemasolu**

(39) Vastavalt EÜ asutamislepingu artiklile 87 on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, ühisturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust, kui seda ei saa põhjendada EÜ asutamislepingu artikli 87 lõikega 2 või 3.

(40) Komisjon märkis, et abi antakse riigi ressurssidest üksikule äriühingule. Üksiku äriühingu soosimise kriteerium oli samuti täidetud. Toetuse kujul antava abi osas oli abisaaja kasu ilmne. Tagatise korral võis kasu näida vähem ilmne, kuna Javor Pivka esitas lisatagatise hüpoteegi kujul vastutasuks tagatise eest. Sloveenia ametiasutused nõustusid siiski andma tagatise hüpoteegi vastu suhtega 1:1 (hüpoteegi väärtus on võrdne tagatisega kaetud summaga). Seevastu ei oleks kommertslaenuandjad andnud laenu väiksema hüpoteegisuhte juures kui 2,5:1. Sel juhul ei oleks Javor Pivka suutnud esitada piisavat hüpoteeki sama kommertstingimustel antava krediidi tagamiseks. Tegelikult kujutas tagatiseks esitatud hüpoteek Javor Pivka kogu koormamata vara sel ajal. Sellest tulenevalt soosis Sloveenia ametiasutuste antud tagatis Javor Pivkat, lubades äriühingul tagada suuremat laenu, kui ta oleks muidu olnud võimeline saama pakutava lisatagatise vastu.

(41) Kuna Sloveenia ja teiste liikmesriikide vahel toimub kauplemine töödeldud puittoodete ja mööbliga, peab meede parandama abisaaja positsiooni seoses tema konkurentidega Sloveenias ja ELis. See võib seetõttu moonutada konkurentsi ja mõjutada liikmesriikide vahelist kaubandust.

(42) Sellest tulenevalt leidis komisjon, et tagatis ja kõnealune subsiidium on riigiabi EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses.

2. **Uue abi olemasolu**

(43) Sloveenia ametiasutused pidasid esmalt küsitavaks seda, kas komisjonil oli õigus hinnata EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohast abi, väites, et see anti enne ühinemist. Nagu komisjon selgitas menetluse algatamise otsuses, selle kindlakstegemiseks, kas abi on antud enne või pärast ühinemist, on asjaomane kriteerium õiguslikult siduv õigusakt, millega riigi pädevad asutused kohustuvad andma abi. ([7]) Kui sellist otsust ei tehtud enne ühinemist, on meede uus abi, isegi siis, kui riigi potentsiaalne kahjurisk oli ette teada.

(44) Käesoleval juhul järeldab komisjon, et siduv õigusakt, millega riigi pädevad asutused kohustuvad andma abi, ei jõustunud enne ühinemist. Asjaomastes Sloveenia õigusnormides märgitakse, et riigiabi tuleb anda valitsuse otsusega vastutava ministeeriumi ettepaneku alusel. Kuigi ministeeriumidevahelise ekspertkomisjoni ja vastutava ministeeriumi eelnevad otsused on abi andmiseks tõesti vajalikud, ei piisa neist abi andmiseks. Lõpliku otsuse teeb valitsus. Käesoleval juhul anti valitsuse otsus välja 27. mail 2004 ja Sloveenia ühines Euroopa Liiduga 1. mail 2004. Seetõttu on kõnealused meetmed uus abi ja neist tuleks teavitada EÜ asutamislepingu artikli 88 alusel ja neid tuleks hinnata EÜ asutamislepingu artikli 87 alusel.

3. **Abi kokkusobivus**

(45) Arvestades, et kõnealune abi on ümberkorraldusabi, on see kokkusobiv ühisturuga, kui see vastab suuniste kohastele kriteeriumidele.

(46) Pidades silmas Sloveenia märkusi ja tema uurimise käigus kogutud teavet, on komisjon jõudnud järgmistele järeldustele punktide osas, mis panid ta algatama ametlikku menetlust.

3.1 *Abikõlblikkus*

(47) Sloveenia esitatud teavet silmas pidades võttis komisjon seisukoha, et Javor Pivka suutlikkus, nagu on kirjeldatud eespool II.1 jaos, näitab, et tegemist oli kõnealuse riigiabi andmise ajal tõesti raskustes oleva äriühinguga. Komisjon märkis eelkõige seda, et Javor Pivka koges suurenevaid kahjumeid, vähenevat käivet ja kahanevat rahakäivet. Veel märkis komisjon, et kõnealused probleemid olid osa 2000.–2004. aasta suundumusest ning mitte ainult 2003. aasta erandlik juhtum.

(48) Samuti märkis komisjon üles Sloveenia selgitused Javor Pivka omanike olemuse kohta. Pidades silmas Javor Pivka institutsiooniliste omanike passiivset olemust ja väheseid kapitaliallikaid ning selle ülejäänud omanike killustumist, nõustub komisjon, et äriühing ei suutnud oma aktsionäridelt saada vajalikke vahendeid. Samal põhjusel ja võttes arvesse asjaolu, et ühelegi omanikule ei kuulu rohkem kui 15 % Javor Pivka aktsiakapitalist, on komisjon samuti seisukohal, et Javor Pivka ei kuulu suuremasse kontserni.

(49) Niisiis nõustub komisjon sellega, et Javor Pivka on kõlblik saama ümberkorraldusabi.

3.2 *Elujõulisuse taastamine*

(50) Komisjon märkis menetluse algatamise otsuses, et oli ebaselge, kuidas võimaldaks ümberkorralduskava Javor Pivkal taastada pikaajalist elujõulisust. See oli seotud peamiselt viieaastaste prognoosidega, näidates, milline oleks äriühingu tõenäoline areng ümberkorraldusmeetmete tulemusena. Komisjon märkis, et Sloveenia ei esitanud komisjoni nõutud teavet Javor Pivka ümberkorralduskava kohast võimalikku suutlikkust käsitlevate oletuste hindamiseks.

(51) Menetluste käigus esitas Sloveenia eespool IV.3 jaos nimetatud lisateavet. Kõnealune teave selgitas piisavalt oletuste alust. Komisjon märgib, et Javor Pivka müügi tulemuslikkuse prognoosid võivad hetkel näida üsna optimistlikud, arvestades, et 2005. ja 2006. aastal seisis sektor silmitsi ägeda konkurentsiga Kaug-Idast, mille tulemuseks oli liigpakkumine ja hindade alandamise surve. Ei ole siiski selge, et kõnealune teave oli juba 2004. aasta alguses teada. Peale selle täheldas komisjon ise 2006. aastal, et: „vineeri tootmine ja tarbimine on paaril viimasel aastal märkimisväärselt suurenenud ning välja arenenud on tugev eksporditurg teatud liikide puhul". ([8]) Kuna komisjonile ei ole esitatud vastuolulist teavet, mis võiks kahtluse alla seada äriühingu või tema enda oletused, ei ole põhjust neid vaidlustada. Seetõttu leiab komisjon, et 2004. aastaks tehtud prognoosid ei näi ebaveenvad, ning tema kahtlused selles osas on maha surutud.

([7]) Vt menetluse algatamise otsus (nimetatud joonealuses märkuses 1), punktid 19 ja 20, ning ka komisjoni otsus kohtuasjas C 3/2005 FSO, ELT C 100, 26.4.2005, lk 2, punkt 38 ja järgnevad punktid.

([8]) http://ec.europa.eu/enterprise/forest_based/tradeflows_en.html

3.3 *Kompenseerivad meetmed*

(52) Vastavalt suuniste punktidele 35 ja 36 tuleb võtta meetmeid, et võimalikult palju leevendada abi kahjulikku mõju konkurentidele. Sellised kompenseerivaid meetmeid siiski ei nõuta, kui abisaaja osa asjaomasest turust on tähtsusetu. Sel juhul ei ole kompenseerivad meetmed tingimuseks ühisturuga kokkusobiva abi leidmisel.

(53) Komisjon märgib, et Sloveenia ametiasutuste esitatud teabe kohaselt tegutseb Javor Pivka mitmel tooteturul (vineer, puitraketised betoneerimistöödeks, spoon ja mööbel, vt käesoleva otsuse punkt 22). Vineeri osas märgib komisjon esmalt, et „ühinemise korral on turu uurimine suuresti kinnitanud seda, et erinevat liiki puidupõhised plaadid, nt vineer, pressitud kiudplaat, toorpuitlaastplaadid ja kaetud puitlaastplaadid, dekoratiivsed laminaadid (HPL/CPL) ja puidupõhiste plaatide osad mööbli- ja ehitussektori jaoks kuuluvad erinevatele tooteturgudele". ([9])

(54) Asjaomase turu mõiste osas on Sloveenia esitanud komisjonile turu-uuringu, milles näidatakse asjaomase tooteturu turuosad EL 25-s. Seetõttu ei ole komisjonil eriti põhjust kõrvale kalduda suuniste joonealuses märkuses nr 20 olevast eeldusest, et EMP on asjaomane turg. Ta tuletab meelde, et ta on eelnevalt läbi viinud mõned turu-uuringud Euroopa puidupõhiste toodete sektoris (sh eelkõige puitlaastplaadid) ühinemise korral, ([10]) ja järeldas, et asjaomane turg oli laiem kui riigi turg ja on vähemalt piiriülene piirkondlik. Seda väidet kinnitasid suured piiriülesed kaubavood. Sellised sarnased kaubavood olid olemas ka vineeri korral, mida näitavad Sloveenia esitatud ja komisjoni siseekspertide kinnitatud arvud (seda kinnitab veel asjaolu, et ühendusesisene eksport moodustab enamuse Javor Pivka käibest – 55 %). Peale selle leiti, et „piiriülene piirkondlik" turg on seotud kaugusega umbes 1 000 km, kaugus; see kaugus muutub vastavalt toodetele lisatud väärtusele, s.t kaetud toodetega võidakse kaubelda isegi pikemate vahemaade tagant kui mittekaetud toodetega. Kuna vineer on juba kõrgema kvaliteediga toode ja eksport puudutab peamiselt vineeri, on veokulud madalamad kui puitlaastplaadi puhul (ja isegi madalamad toolide ja muu vineerist valmistatud mööbli puhul). Eespool toodut silmas pidades on komisjon seisukohal, et Javor Pivka valmistatud toodete asjaomane turg peaks olema, kui mitte kogu EMP või EL 25, vähemalt paras osa EL 25st.

([9]) COMM/M.4165 – *Sonae Industria/Hornitex*, komisjoni 28. juuni 2006. aasta otsuse punkt 11.

([10]) COMM/M.4165 – *Sonae Industria/Hornitex*, komisjoni 28. juuni 2006. aasta otsus.

(55) Arvestades, et Javor Pivka turuosa EL 25s, nagu on näidatud eespool II.4 jaos, on 0,21 % (2003. aastal) terve oma tootevaliku puhul, ning et kõnealune osa peaks põhimõtteliselt olema vähemalt kahekordne isegi siis, kui geograafilist turgu vähendati poole võrra, leiab komisjon, et turuosa on siiski palju alla 1 %, mida saab seoses asjaoluga, et turg hõlmab suurt hulka väike- ja keskmise suurusega tootjaid, pidada tähtsusetuks. ([11]) Sellest tulenevalt ja kuna käesolev otsus põhineb 1999. aasta suunistel, on kompenseerivad meetmed vajalikud selle tagamiseks, et riigiabi oleks kokkusobiv ühisturuga.

3.4 *Miinimumiga piirduv abi*

(56) Vastavalt suuniste punktile 40 peab abi rangelt piirduma ümberkorraldamiseks vajamineva miinimumiga ja abisaajatelt oodatakse, omavahenditest tehtavat olulist makset ümberkorralduskava heaks, „sealhulgas äriühingu säilimiseks ebaoluliste varade müügi või turutingimustes toimuva välisfinantseerimise kaudu".

(57) Javor Pivka omapanus ümberkorraldamisele on toodud eespool IV.5 jaos. Alguses tuleks öelda, et komisjon ei saa heaks kiita tõelise omapanusena varade kulumit, ([12]) kuna see ei varusta äriühingut kättesaadavate ressurssidega ja sõltub ka tulevastest tegevustest, mis on antud riigiabi tulemus. ([13]) Seetõttu ei saa Javor Pivka omapanuse arvutamise eesmärgil arvesse võtta vahendeid kõnealusest allikast.

(58) Teisalt ei tundu Javor Pivka loovutatud varad äriühingu säilimise seisukohast olulised ning seetõttu on kõnealusest müügist saadav tulu kehtiv omapanus. Sama kehtib turutingimustel ja riigiabita pankadest saadud laenude kaudu suurendatud vahendite kohta. Nimetatud allikatest saadud vahendid on kokku 2 119 650 000 Sloveenia tolarit, mida komisjon peab Javor Pivka omapanuseks ümberkorraldamise heaks.

([11]) Vähemalt muude 1999. aasta suuniste kohaste näidete valguses, vt komisjoni otsus kohtuasjas C 3/2005 *FSO*, ELT C 100, 26.4.2005, lk 2, punkt 38 ja järgnevad punktid.

([12]) Komisjoni 22. veebruari 2006. aasta otsus kohtuasjas N464/05 *AB Kauno*, punkt 17.

([13]) Seda kinnitati rahakäibe osas komisjoni otsustes kohtuasjas C-19/2000 *TGI*, EÜT L 62, 5.3.2002, lk 30, punkt 106 ja kohtuasjas C-30/1998 *Wildauer Kurbelwelle*, EÜT L 287, 14.11.2000, lk 51, punkt 52, ja 2004. aasta suuniste puhul *Ab Kauno* kohtuasjas (vt joonealune märkus 12).

(59) Omapanus vastab 45,5 %le ümberkorraldamise kogukuludest, mida saab pidada oluliseks suuniste alusel. ([14]) Samuti näib abi piirduvat vajaliku miinimumiga, kuna see annab vaid lisavahendid, mida on vaja tehnoloogia ja tööjõu ümberkorraldamiseks ning ei anna äriühingule ülemääraseid rahalisi ressursse.

3.5 *Muu abi*

(60) Suuniste punktides 48–51 kehtestatud ühekordse abi põhimõtte alusel ei saa komisjon heaks kiita ümberkorraldamisabi äriühingule, kes on varem saanud ümberkorraldamisabi. Komisjon leiab, et kõnealuse põhimõttega nõutakse, et arvesse võetaks igasugust kõnealuse abi andmisele eelneva kümne aasta jooksul antud ümberkorraldusabi, olenemata sellest, kas esimene riigiabi anti enne seda, kui liikmesriik ühines ELiga. Riigiabi (v.a ümberkorraldusabi) ei ole selles osas oluline.

(61) Sloveenia on väitnud, et kõnealuse abi eesmärk on edendada energia säästmist keskkonnakaitse eesmärgil. Ei ole ilmnenud midagi, mis paneks komisjoni kõnealust teavet küsitavaks pidama. Seega komisjon nõustub, et kõnealust abi ei antud ümberkorraldamise eesmärgil ning et seda ei tuleks arvestada ühekordse abi põhimõtte kohaldamise puhul.

4. **Lisatähelepanek**

(62) Menetluse käigus ilmnes, et ümberkorralduskava on rakendatud hiljem ja et teatud osasid tehnoloogilisest ümberkorraldamisest ei ole rakendatud ajakava kohaselt. Ei tundu, et abi andmise ajal olid kõnealused probleemid ümberkorralduskavas ilmsed, ning seetõttu ei õigusta need selle küsitavaks pidamist, et kava suudab taastada Javor Pivka elujõulisuse. Komisjon tuletab siiski meelde, et abi heakskiitmise tingimuseks on ümberkorralduskava täielik rakendamine (suuniste punkt 43) ja selle üle teostatakse järelevalvet (suuniste punkt 45).

(63) Seetõttu loodab komisjon, et Sloveenia esitab suuniste punkti 46 kohaselt vähemalt kaks järelevalvearuannet – 2007. aastat puudutava kava 2008. aasta jaanuari lõpuks ja 2008. aastat puudutava kava 2009. aasta lõpuks, mis sisaldavad üksikasjalikku teavet äriühingu finantssuutlikkuse ja tehtud investeeringute kohta. Komisjon rõhutab, et kui äriühing ei suuda teha kõiki investeeringuid ümberkorralduskavasse, võib ta olla kohustatud maksma tagasi mõne riigiabi, isegi kui ta suutis taastada oma elujõulisuse. ([15])

VI. **KOKKUVÕTE**

(64) Eespool toodut silmas pidades leiab komisjon, et kõnealune riigiabi on ümberkorraldamisabi, mis vastab kehtivate suuniste tingimustele, s.t 1999. aasta päästmist ja ümberkorraldamist käsitlevatele suunistele. Seetõttu leiab komisjon, et kuigi Sloveenia on ebaseaduslikult rakendanud ümberkorraldusabi Javor Pivka suhtes, kes rikkus EÜ asutamislepingu artikli 88 lõiget 3,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Riigiabi, mida Sloveenia on rakendanud Javor Pivka suhtes, on kokkusobiv ühisturuga EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti a tähenduses ning 1999. aastal vastu võetud ühenduse suunistega raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta.

Artikkel 2

1. Ümberkorraldamiskava rakendatakse täielikult. Kava rakendamise tagamiseks tuleb võtta kõik vajalikud meetmed.

2. Kava rakendamist jälgitakse nende aastaaruannete põhjal, mille Sloveenia edastas komisjonile. 2007. aasta tegevusi puudutav aruanne esitatakse 2008. aasta jaanuari lõpuks ning 2008. aasta tegevusi puudutav aruanne esitatakse 2009. aasta jaanuari lõpuks. Aruannetes peab olema üksikasjalik teave äriühingu finantssuutlikkuse ja tehtud investeeringute kohta.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud Sloveenia Vabariigile.

Brüssel, 10. juuli 2007

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Neelie KROES

([14]) Vt komisjoni otsused kohtuasjas C-39/2000 *Doppstadt*, ELT L 108, 30.4.2003, lk 8, punkt 74 ja kohtuasjas C-33/1998 *Babcock Wilcox*, EÜT L 67, 9.3.2002, lk 50.

([15]) Vt komisjoni 13. septembri 2006. aasta otsus kohtuasjas N 350/06 *MSO*, ELT C 280, 18.11.2006.